

Utdanning

Fylkeskommunen har ansvar for at om lag 2 400 lærlingar og 10 000 elevar og studentar, fordelt på 23 vidaregåande skolar og 2 fagskolar, får ei god vidaregåande opplæring.

Kort oppsummert

- Heile 87,6 prosent av elevane gjennomførte skoleåret 2017/2018, det høgaste talet sidan målingane starta.
- 72 prosent av dei som søkte fekk læreplass i 2018, ei auke på 4,1 prosent frå 2017.
- Fråværet for elevane var på 4,6 prosent førre skoleår, litt høgare enn året før. Likevel var dette det lågaste i landet.

Aktivitetar og resultat

Gjennomføring

I 2018 nærma vi oss målet om at 79 prosent av elevane og lærlingane skal gjennomføre med bestått resultat etter fem år.

Gjennomføring etter fem år	Resultat 2012-kullet	Resultat 2011-kullet	Gjennomsnitt Norge 2012-kullet	Endring frå førre kull
Samla resultat for yrkesfag og studieførebuande	76,0 %	75,6 %	75,2 %	+ 0,8 %
Gjennomføring studieførebuande	90,1 %	89,1 %	87,7 %	+ 1,0 %
Gjennomføring yrkesfaglege utdanningsprogram	63,4 %	64,7 %	61,1 %	- 1,3 %

Gjennomføring av skoleåret 2017/2018 var den høgaste sidan målingane starta:

- Heile 87,6 prosent av elevane fullførte og besto dette skoleåret.
- Det var ei auke på 1,4 prosent frå året før.

Yrkesfag og læreplassar

Vi har hatt eit godt samarbeid med næringsliv og offentlig sektor for å auke talet på læreplassar, og i 2018 vart det godkjent 80 nye lærebedrifter.

Dei som ikkje fekk læreplass fekk tilbod om vg3 i skole eller påbygging til studiekompetanse.

Ved årsskiftet var det 2 409 lære- og opplæringskontraktar i 985 lærebedrifter i fylket

	2018	2017	Auke frå 2017
Del av vg1-elevane som starta på eit yrkesfagleg utdanningsprogram	54,0 %	52,0 %	+ 2,0%
Del av søkarar som fikk læreplass	72,0 %	67,9 %	+ 4,1%
Av 1662 gjennomførte fag- og sveineprøver besto:	96,1 %	93,8 %	+2,3 %
Inngåtte lære- og opplæringskontraktar	1350	1223	+ 127

Inntak av elevar

Målet om at 90 prosent av søkarane skal få innfridd sitt første ønske, er ikkje langt unna:

- På Vg1 fekk 89 prosent sitt første kursønske innfridd, noko som er to prosent høgare enn i 2017.
- 9 126 elevar med ungdomsrett fekk skoleplass skoleåret 2018/2019, ein nedgang på om lag 100 elever frå året før.
- 856 elevar med anna morsmål enn norsk fekk tilbod om skoleplass, ein auke på 351 elevar frå året før. 478 minoritetsspråklege elevar fekk tilbod om særskilt språkopplæring.

Visste du at det kom inn klagar på 96 av totalt 70 652 standpunktkarakterar? 53 av klagarane fekk medhald.

Kompetanseutvikling i sektoren

I 2018 gjennomførte vi kompetanseutviklingstiltak som

- fagdag for alle lærarar
- leiarsamlingar
- opplæring av instruktørar og opplæringsansvarlege for lærlingar i lærebedrifter

Vi deltok også i den nasjonale vidareutdanningsstrategien «Kompetanse for kvalitet».

Dei 21 faglege nettverka, rådgivarnettverk (vidaregåande opplæring og ungdomstrinnet) og oppfølgingstenesta gjennomførte ei rekke samlingar. Fagsamlingar og leiarsamlingar på fylkesnivå har hatt tema som elevvurdering, psykisk helse og digital kompetanse. Vi har fått statlege prosjektmidlar til fagleg oppdatering av yrkesfaglærarar og lektor 2 for yrkesfag.

Brukarundersøkingar

Vi gjennomførte fleire brukarundersøkingar i 2018:

- **Elevundersøkinga** Resultata viser at det blir arbeidd godt med læringsmiljøet, at det er god struktur på undervisninga og at elevane trivst godt. Den viste og at vi må arbeide vidare med utvikling av elevdemokrati og elevmedverknad.
- **Undervisningsevaluering for skoleåret**
- **Lærlingeundersøkinga og bedriftsundersøkinga:** lærlingane trivst godt og meiner at læringskrav og læringsmoglegheiter er gode.

Resultata frå dei ulike undersøkingane blir brukt til utviklingstiltak i skolane, på sektornivå, i utdanningsavdelinga, i opplæringskontor og lærebedrifter.

Psykisk helse i skolen

Fleire ungdommar har utfordringar med psykisk helse. Dette er derfor eit satsingsområde for oss.

- VIP-makkerskap har som mål å betre det psykososiale klassemiljøet og dermed minke fråvær og fråfall i skolen. Erfaringane med tiltaket er svært gode.
- Klasselærarrådet blir brukt for å følge den enkelte eleven tett. God oppfølging, relasjonskompetanse og samarbeid mellom ulike grupper som arbeider med elevane, er viktig for å betre gjennomføringa og ivareta kvar elev.
- Innsatsteam mot mobbing: Tre vidaregåande skolar har delteke i prosjektet i 2018. Erfaringane er så gode at tiltaket no blir innført på alle dei vidaregåande skolane frå våren 2019. Tilsette vil få systematisk opplæring i tema og verktøy som

skal brukast for å førebygge, avdekke og handle i mobbesaker.

- Psykisk helse har vore tema på samlingar for ulike grupper i skolen, mellom anna for alle skoleleiarane.

Yrkes- og utdanningsrettlegg i grunnsopplæringa

I 2018 gjennomførte vi karrieredagar og hospitering for alle elevar på 10. trinn i grunnskolen og elevar med minoritetsbakgrunn ved kommunane sine ressurscenter.

Målet er å motivere og bevisstgjere elevane slik at dei skal velje rett utdanningsprogram og fullføre vidaregåande opplæring.

Visste du at 9126 elevar med ungdomsrett fekk skoleplass i 2018?

Internasjonalisering

I 2018 fekk vi, på vegner av skolar og opplæringskontor, innvilga søknad om midlar frå Direktoratet for Internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning. Midlane skal brukast til utplassering og hospitering i utlandet for elevar, lærlingar, fagskolestudentar og tilsette i fag- og yrkesopplæringa. Dette har styrka interessa for å delta i internasjonale prosjekt, og tal på lærlingar som får utplassering i utlandet har auka frå fem til tjue i året.

Andre aktivitetar:

- medverknadsorgan for ungdom etter initiativ frå ungdomspanelet
- kontaktseminar for EØS-midlane i Bucuresti
- internasjonalt seminar for skolane og opplæringskontora for kunnskapsspreiing/ erfaringsdeling.

Fleire skolar er no deltakarar i internasjonale aktivitetar og internasjonalt samarbeid.

Karriere Møre og Romsdal

I 2018 gjekk karriererettleggstenesta for vaksne, Karriere i Møre og Romsdal, inn i sitt fjerde år. Hovudoppgåva er individuell rettlegg for vaksne over 19 år, men dette året har det vore fleire unge som har søkt karriererettlegg.

- Det var gjennomført om lag 500 individuelle rettlegg.
- Det har vore kurs for bedrifter i nedbemanning og omstilling, og søkarkurs for elevar på vg2 som skal søke lære plass.
- Vi har samarbeidd med NAV om å få fleire vaksne i utdanning eller arbeid.

Vaksenopplæring innafor vidaregåande opplæring

Åtte av dei vidaregåande skolane i fylket har hatt tilbod om ulike yrkesfaglege kurs til vaksne, fire har hatt tilbod om generell studiekompetanse.

Vi gjennomførte:

- 600 realkompetansevurderingar
- 52 ulike kurs for meir enn 700 elevar

Dette er ein markant nedgang frå dei tre førre åra. Hovudårsaken er at målgruppa har endra seg mykje dei siste to åra.

Vi har jobba med å utvikle tilbod innafor fleire yrkesfag i samarbeid med andre aktørar. Det er framleis flest vaksne innafor helse- og oppvekstfaga. Størstedelen er minoritetsspråklege, og vi arbeider no saman med kommunar og lokale NAV-kontor om ulike pilotprosjekt for å finne gode samarbeidsmodellar.

Dette skoleåret har vi også sett i gang eit pilotprosjekt innafor teknikk og industriell produksjon. Denne modellen skal vidareførast til andre fag dersom den er vellukka.

Fagskolane

Hausten 2018 var det totalt 368 studentar ved fagskolane, 262 i Ålesund og 106 i Kristiansund. Dette er ein nedgang på 26 studentar frå 2017. Søkinga til utdanningstilboda var omtrent som i 2017.

På grunn av låg søking vart ikkje studiet i boring og havbotninstallasjonar i Kristiansund starta opp. Fagskolen arbeider med å utvikle nye tilbod både innan havromsteknologi og digital kompetanse. Dette held fram i 2019.

Vi har starta arbeidet med å utvikle organiseringa av Fagskolen i Møre og Romsdal. Arbeidet vil bli slutført våren 2019.

Mobbeombod og elev- og lærlingombod

Mobbeombod

I april vedtok fylkesutvalet å opprette ei stilling som mobbeombod. Mobbeombodet skal følge barn og unge i heile utdanningsløpet frå barnehage og grunnskole til og med vidaregåande opplæring. Oppgåvene til mobbeombodet er å støtte og rettleie barn, elevar og foreldre i saker om psykososialt miljø, jobbe førebyggjande med informasjon og opplæring til barn, elevar og foreldre og skape dialog og bidra til god tverrfagleg oppfølging etter at saker er handtert. [Du kan lese meir om mobbeombodet her](#)

Elev- og lærlingombod

Elev- og lærlingombodet er til for å sikre unge sine rettar i vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal. Ombodet skal hjelpe elevar og lærlingar om dei har spørsmål eller utfordringar knytt til vidaregåande opplæring på skole eller i bedrift. Elev- og lærlingombodet er mobbeombod for elevar og lærlingar i vidaregåande opplæring. Dette er eit gratis og uforpliktande tilbod for alle i vidaregåande opplæring. [Du kan lese meir om elev- og lærlingombodet her](#)

Begge omboda ligg administrativt i organisasjonsavdelinga.

Økonomi

Utdanningssektoren hadde ei samla driftsramme på 1,758 mrd. kroner, der 1,389 mrd. kroner var lønn (inkl. sosiale utgifter) til tilsette i sektoren. Totalt har sektoren eit samla mindreforbruk på 44,3 mill. kroner. Dei vidaregåande skolane hadde eit samla mindreforbruk på 36,1 mill. kroner, men fire av 23 vidaregåande skolar hadde eit meirforbruk. Fagskolane inkludert fagskolestyret hadde eit mindreforbruk på 1 mill. kroner. Når det gjeld dei andre rammene under utdanning, viser vi til rekneskapen for detaljar.

Satsingsområde i 2019

Vi skal:

- Arbeide for at fleire av vg2-elevane som søker får læreplass. Målet for 2019 er at fleire enn 72 prosent av søkerane får læreplass. Det langsiktige målet er 90 prosent.
- Auke gjennomføringa i vidaregåande opplæring. Målet er at 79 prosent av dei som startar vidaregåande opplæring skal ha gjennomført med studiekompetanse eller fagbrev i løpet av 5 år.
- Indikatoren for rapportert mestring i elevundersøkinga skal vere 4 eller høgare og for trivsel 4,2 eller høgare (på ein skala frå 1 til 5 der 5 er best).
- Indikatoren for elevdemokrati og medverknad i elevundersøkinga skal vere 3,5 eller høgare (på ein skala frå 1 til 5 der 5 er best).
- Oppretthalde og vidareutvikle eit godt fagtilbod ved fagskolane våre og arbeide for å styrke rekrutteringa av studentar.

Samferdsel

Fylkeskommunen er største vegeigar i fylket. Dette inneber drift og vedlikehald av fylkesveg, tunnelar, bruer og ferjekaier. Vi har også ansvar for buss, hurtigbåt og ferje i fylket gjennom kollektivtilbodet FRAM med over 20 mill. kollektivreiser i året.

- 3100 kilometer fylkesveg
- 61 tunnelar
- 1100 bruer
- 57 ferjekaier
- 20 ferjesamband
- 5 hurtigbåtsamband
- 180 bussruter og bestillingstransport

Kort oppsummert

- Nordøyvegen vart vedtatt i fylkestinget
- Ny skoleskyssportal vart tatt i bruk skoleåret 2018/2019
- Stortinget har vedtatt at delar av SAMS vegadministrasjon skal overførast til fylkeskommunane
- Fylkeskommunen var ein av vinnarane av Samferdselsdepartementet sin konkurranse «Smartere Transport i Norge». Prosjektet fekk tildelt 12,5 mill. kroner.

Aktivitetar og resultat

Kollektivtransport

For å gjere informasjon om kollektivtransporten i fylket lettare tilgjengelig for dei reisande vart sanntidsinformasjon levert på alle bussar i Kristiansund, Molde og Ålesund. Alle skjermar som gir ruteinformasjon rundt om i fylket vart erstatta av responsive skjermar og arbeidet med å levere QR- kodelesarar på buss og hurtigbåt vart starta.

I mai starta det opp eit utvida busstilbod for kommunane Ålesund, Giske og Sula. Framover vil tilbodet i Kristiansund og Molde bli prioritert.

Det har blitt jobba med ny takst- og sonestruktur for buss. I arbeidet med ny takststruktur har vi sett på kva konsekvensar det vil ha for fylkeskommunen å redusere talet på takstsoner, tilsvarende det fleire andre fylke har gjort.

Fylkeskommunen oppretta fleire [FRAM Flexx-ruter](#), mellom anna på Smøla og i Ytre Fræna, der drosje no blir brukt i staden for buss. Dette er med på å auke køyregrunnlaget for distriktsdrosjene.

Frå skoleåret 2018/2019 gikk vi over til eit nytt elektronisk system for registrering av skoleskyssselevar. Skoleskyssportalen behandlar all skoleskyss for elevar, skolar og operatørar.

Travel like the locals fortsatte utviklinga frå 2017. Om lag 8000 turistar reiste med forhandskjøpt billett rundt om i fylket, ei auke på 23,25 prosent frå 2017. Samarbeidet med Gurisenteret vart vidareført og har gitt gode resultat. Salet av billettane som kombinerte inngang til Fru Guri av Edøy og transport til og frå Smøla auka med 59 prosent frå 2017.

I 2018 vart det starta opp eit utviklingsprosjekt for datavarehus/ BI- system. Målet er å kunne behandle dei store datamengdene vi har, slik at dei på best mogeleg måte kan brukast til å utvikle kollektivtrafikken i fylket. Det vart også starta opp eit forprosjekt for å sjå på moglegheitene innan transport til og frå lege, sjukehus og helseinstitusjonar.

I 2018 hadde frammr.no 6,5 millionar besøk

Ferjedrifta

I 2018 vart kontrakter for ferjesambanda på Indre Sunnmøre, «Romsdalspakken» og «Nordmørspakken» signert. Sju av dei tolv sambanda vil få satt inn elektriske ferjer når dei nye kontraktane starter opp. Fylkeskommunen har saman med Vestlandsrådet fått utarbeidd ein rapport som viser overføringar og kostnader knytt til ferjedrift og drift og investeringar i ferjekaier. Rapporten vart presentert for kommunalkomiteen på Stortinget.

Vegdirektoratet gjennomførte ei høyring om forslag til ny nasjonal ferjestandard. Det nye forslaget vil bli brukt i den såkalla «ferjenøkkelen» ved revidering av inntektssystemet frå 2020. Møre og Romsdal Fylkeskommune har ikkje vidareført arbeidet med eigen ferjestandard.

Hausten 2018 vart det lagt fram [ei sak om AutoPASS-regulativet til samferdselsutvalet](#). Saka omhandla konsekvensar for brukarane og for fylkeskommunen sine inntekter. Regulativet vart sendt ut på høyring til kommunar og andre interessentar. Det har blitt jobba vidare med å finne løysingar for å få på plass eit ferjesamband mellom Aure og Hitra. Frå 1.juli fekk el-bilar igjen redusert takst på fylkesvegferjesambanda i fylket.

Transportsystemet

Vedlikehaldsetterslepet er framleis den største utfordringa på vegnettet. I 2018 vart det gjennomført eit eige program for å forsterke utvalde strekningar.

Nordøyvegen vart vedtatt på fylkestinget i desember og kontrakt med entreprenøren vart signert. Arbeidet med forskjeringane for rassikringsprosjektet Korsmyra/Indreeide vart starta, og det vart gjennomført ein del mindre utbetringstiltak på bruer rundt om i fylket.

Bypakke Ålesund måtte gjennom ein ny prosess i den administrative arbeidsgruppa på grunn av vedtak om å legge inn Brosundtunnelen i bypakka. Ny politisk behandling av bypakka vil skje våren 2019.

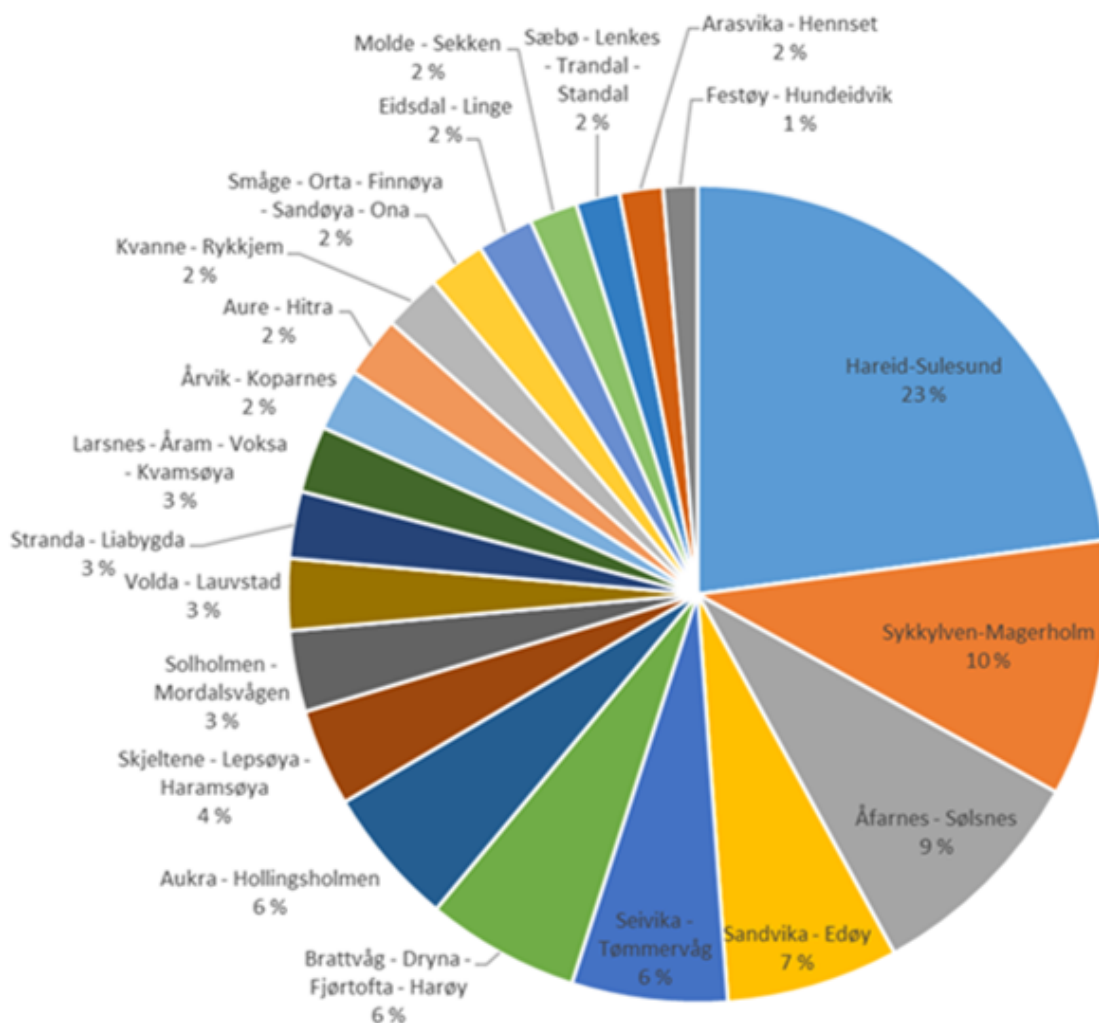

Visste du at vi har 3100 kilometer med fylkesveg?

Miljø og klima

For å kunne nå fylkeskommunen sitt overordna mål om 10 prosent reduksjon i klimautslepp innan 2020, i forhold til i 2009, har det blitt arbeidd med å utvikle ein ny metodikk for anbodsarbeid innan buss, båt og ferje.

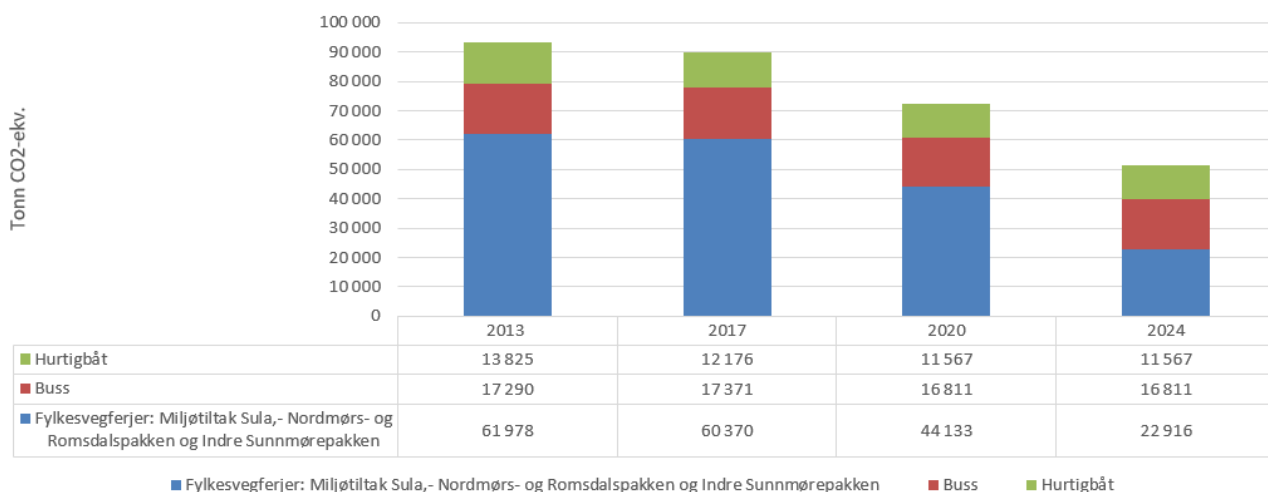
Forbruksandel per samband

Ferjedrifta i fylket har størst potensial for å redusere klimagassutslepp. Figuren over viser energibehovet (i prosent) for dei ulike ferjesambanda.

Miljøkrava i dei nye ferjekontraktane gjer at fylkeskommunen har ein reduksjon på om lag 36.000 tonn CO₂ årleg når dei nye ferjene er i trafikk.

Berekna årlege utslepp (tonn CO₂-ekvivalentar)

ENOVA har gitt tilsagn om støtte til ladeinfrastrukturen for el-ferjer for Sulapakken, Nordmørspakken, Romsdalspakken og Indre Sunnmøre.

Trafikktrygging

Furneskrysset og gang- og sykkelvegen mellom Amdam og Giskemo vart ferdigstilt. I begge prosjekta har kommunane har forskotert anleggskostnaden.

Trafikktryggingsarbeidet følger nasjonale og regionale føringar retta mot barn og ungdom under 16 år, ungdomsulykker og styrking av trafikktryggingsarbeidet. Eksempel på tiltak som vart gjennomført i 2018 er kampanjen «Barn i bil» og prosjektet Team#, som rettar seg spesifikt mot ungdom.

Økonomi

I 2018 brukte vi om lag 1,6 mrd. kroner til drift av kollektivtrafikken og fylkesvegane i Møre og Romsdal.

Kollektivtrafikk

Fylkesvegferjer	469 mill. kroner
Busstdrift	377 mill. kroner
Hurtigbåtar	116 mill. kroner
Totalt	961 mill kroner

I tillegg har fylkeskommunen om lag 488 mill. kroner i inntekter som i stor grad blir brukt til kollektivtenester.

Fylkesveg

Drift av fylkesvegar kosta vel 499 mill. kroner. Dette er fordelt på drift og vedlikehald.

På vedlikehald gjekk 79 mill. kroner til dekkelegging og oppmerking, vel 36 mill. til bru og ferjekai.

Det vart brukt om lag 741 mill. kroner til investering på samferdselsområdet. Det aller meste er knytt til fylkesvegar (nybygg/rehabilitering, rassikring og Nordøyvegen).

Satsingar i 2019

- Nordøyvegen
- Anbudsprosessar knytt til ferje og buss, samt arbeid knytt til oppstart av nye ferjekontraktar frå 2020.
- Nytt rutebilanbod i Ålesund, Sula og Giske
- Marknadstilpasning av kollektivtrafikken
- Prosjektet «Smartere Transport i Norge»
- Prosjektet «Nye løysingar for bygging og vedlikehald av bruer»
- Skredsikring

Kultur

Vi jobbar for eit aktivt kulturliv og ei god folkehelse i Møre og Romsdal. Sentrale fagområde er bibliotek, kulturvern, folkehelse og fysisk aktivitet, kulturformidling, frivillig sektor og kreative næringar.

Kort oppsummert

- Kick-off for verdiskapingsprogrammet Ein bit av historia med 140 deltakarar
- Vi har vedtatt beredskapsplan for kartlegging og sikring av arkeologiske funn i snøfonner ved sterk snøsmelting
- Vi har vedtatt Kunstpolitikk for Møre og Romsdal som skal gi retning på arbeidet med dei profesjonelle kunstfelta
- Vi har vedtatt å søke om å bli programfylke for folkehelsearbeid i kommunane for å bygge meir kunnskap om psykisk helse og rusførebygging

Resultat og aktivitetar

Eit relevant og representativt kulturliv for alle

I 2018 har vi jobba for at fleire skal kunne delta i kulturlivet. Gjennom dialog, kurs og konferansar har vi samhandla tett med aktørane kulturlivet og delt ut økonomisk støtte gjennom ulike tilskotsordningar. Vi behandla 1250 søknadar innan 22 ordningar. Mellom anna fekk 120 organisasjonar driftstilskot. Midlane bidreg til å utvikle aktivitet og inkluderande lokalsamfunn. I alt er det delt ut 190 mill. kroner.

Gjennom Kultursekken har 54 000 barn og unge i grunnskule og vidaregåande skule fått møte profesjonelle utøvarar med ulike kulturelle uttrykk. Det er også brukt 2 mill. kroner på å gi eldre kulturopplevingar gjennom ordninga Den kulturelle spaserstokken. Kulturrabatt for unge har gitt unge mellom 15 og 20 år minst 25 prosent avslag på kulturopplevingar. I 2018 vart det seld 17 500 billetter med kulturrabatt.

Vi har prøvd ut nye aktivitetar som skal styrke biblioteka sin posisjon som møteplass og arena for inkludering av nye grupper. To Makerspace-pilotar er sett i gang, i Vestnes bibliotek og i Ålesund bibliotek, på vegner av biblioteka i Nye Ålesund. Makerspace vert ofte forklart med skaparverkstad. Vi har også delt ut midlar til Molde bibliotek som skal prøve ut Fleirkulturell vert og auke bruken av frivillige.

Sju kunstnarar fekk tildelt kunstnarstipend. Det er også tildelt reisestipend for profesjonelle kunstnarar og stipend for husflid og handverk. Stipenda er ei prøveordning og ei oppfølging av kunstpolitikken som vart vedtatt i fjor.

54 000 barn og unge har fått tilbod gjennom Kultursekken

Mangfald og inkludering for god folkehelse

Gjennom pilotprosjektet LIM ((Likeverd, inkludering og mangfald) har vi jobba med frivillig sektor for å stimulere til engasjement og mangfald i kulturlivet og folkehelsearbeidet. VOFO (Voksenopplæringsforbundet) har fått ansvar for drifta og har tatt over behandling av tilskotsordninga Prosjekt frivillig fleirkulturell verksemd i perioden 2018-2020.

I 2018 vart det nasjonale treårige prosjektet Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse avslutta. Prosjektet har mellom anna bidratt til at det er lettare å sjå samanhengar i det lokale folkehelsearbeidet og auka kunnskap om kva som skaper trivsel og livskvalitet i nærmiljøet.

Vi vedtok å søke om deltaking i det nasjonale folkehelseprogrammet. Det nye programmet har barn og unge og psykisk helse som tema. Samarbeid med kommunane vil vere sentralt, og programmet går til 2024.

Idrett og friluftsliv

I 2018 delte vi ut 81,5 millionar kroner i spelemidlar til 118 anlegg for fysisk aktivitet og tre kulturbygg, for å styrke deltaking både i den organiserte og i den uorganiserte aktiviteten.

For å hindre fråfall i fritidsaktivitetar, tok vi initiativ til prosjektet Jenteløftet. Morotur.no utviklar meir brukarvenlege nettsider og gjer datasett tilgjengeleg for andre. I tillegg er StikkUt-turane i 15 kommunar omsett til engelsk.

Renovasjon, vedlikehald og skjøtsel av offentleg eigde friluftsområde langs kysten er primær oppgåvene til Skjærgårdstjenesten som no er under etablering i fylket. Dei skal også drive informasjons- og haldningsskapande arbeid og utføre oppsynsoppgåver.

Visste du at vi delte ut 81,1 millioner i spelemidler i 2018?

Kulturarven som verdiskapar

I 2018 sette vi i gang Ein bit av historia, som har som mål å auke verdiskapinga langs dei historiske ferdselsårene Den Trondhjemske Postveg og pilegrimsleiene. Prosjektet skal gå over ti år, og satsingsområda er digitalt formidlingsunivers, forskning og innovasjon og stads- og næringsutvikling. Kick-offen trekte 140 deltakarar.

Vi vedtok også ein beredskapsplan for kartlegging og sikring av arkeologiske funn som dukkar opp i snøfonner ved sterk snøsmelting. Fonnefunn er eit tverrvitskapleg forskingsfelt, og vi har fått gode tilbakemeldingar på arbeidet frå ulike forskingsmiljø, på tvers av landegrensar og fagfelt. Gjennom prosjektet Dig-it har vi blitt med i eit større, nasjonalt forskingsprosjekt (ADED) om framtidige løysingar for dataflyt og integrasjon. Her har vi hatt stor innverknad på nasjonale prosessar.

Økonomi

Netto driftsramme til kultur var på 130,5 mill. kroner. Av desse var 89,143 mill. kroner brukt til kulturtilskot. I tillegg til driftsramma forvalta avdelinga statlege verkemiddel på 110 mill. kroner til regionalt utviklingsarbeid i 2018. Mellom anna:

- 96,7 mill. i tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, lokale kulturbygg, Kultursekk i grunnskule og vidaregåande skule.
- 5,8 mill. til tilrettelegging og sikring av friluftsområde
- 7 mill. kroner til fredag bygg og anlegg og verdsarv
- 0,5 mill. kroner i mindre prosjektilskot

I tillegg har avdelinga inntekter knytt til Kultursekken, Møremusikarordninga og arkeologi på omlag 16,2 mill. kroner.

Satsingar i 2019

Vi skal

- vedta Ung Kulturkonvensjon
- kartlegge tilstanden til Den Trondhjemske Postveg (Ein bit av historia)
- vedta ny politikk for spelemiddelfinansierte anlegg for idrett og friluftsliv
- tildele tilskot til lokale og regionale kulturaktørar
- utvikle nye arbeidsmetodar og tenester for inkludering og mangfald i deltaking i kunst- og kulturliv (Publikumsutvikling 2019-2020)

Regional- og næringsutvikling

Fylkeskommunen jobbar med nærings- og samfunnsutvikling, i samarbeid med kommunar, næringsliv, utdannings- og forskingsmiljø. Vi jobbar særleg med by- og tettstadutvikling, berekraftig bruk av naturressursane, styrking av kompetansemiljøa, entreprenørskap og fleire innovative bedrifter.

Kort oppsummert

- Vi løyde 23,6 mill. kroner frå Byutviklingsfondet til byutvikling i Ålesund, Molde og Kristiansund. Tildelinga utløyste i tillegg 49 mill. kroner frå andre samarbeidspartnarar til dei same byutviklingsprosjekta.

- Vi henta inn 48 mill. kroner i nasjonale og internasjonale konkurransar til utviklingsprosjekt i Møre og Romsdal.
- 700 personar har delteke på etablerarkurs i hoppid.no (100 fleire enn i 2017), og vi har i tillegg gjennomført kurs og utvikla mentor-ordning for fleirkulturelle gründerar.
- Vi har tildelt 20,8 mill. kroner til breibandutbygging, slik at 700 husstandar utan breiband får tilgang, og 180 husstandar får eit mykje betre tilbod.

Aktivitetar og resultat

Møre og Romsdal skal ha attraktive byregionar og tettstadar

I 2018 støtta vi utviklingsprosjekt i Ålesund, Molde og Kristiansund med 23,6 mill. kroner gjennom Byutviklingsfondet. I tillegg utløyste tildelinga over 49 mill. kroner frå andre samarbeidspartar. I prosjektet Byen som regional motor, har vi deltatt i konkrete utviklingsprosjekt og lagt til rette for at byane kan dele kompetanse og erfaring med kvarandre.

Gjennom Tettstadprogrammet har vi gitt arkitektfagleg hjelp, delt ut 6,5 mill. kroner i støtte og vore medspelar i prosjekt i seks kommunar. I prosjekta legg vi vekt på at det offentlege og private skal samarbeide, og at innbyggjarar skal delta i utviklingsarbeidet. Barn og unge er ei viktig målgruppe, og i 2018 har vi utvikla ein rettleiar for korleis vi kan involvere barn og unge i arbeidet.

Visste du at vi henta inn 48 mill kroner til utviklingsprosjekt i fylket gjennom nasjonale og internasjonale konkurransar?

Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt konkurransedyktig næringsliv

Fylkeskommunen arbeider vi for at fleire bedrifter og kommunar skal sette i gang forskingsbasert innovasjon. Gjennom MobPro-ordninga har 22 bedrifter og 4 kommunar i 2018 starta forskings- og innovasjonsprosjekt i samarbeid med forskingsmiljø. Fleire av desse prosjekta blir vidareført i større forskingsprosjekt. For å hjelpe kommunane i gang med forskings- og innovasjonsprosjekt, har vi saman med helseføretaket i 2018 etablert eit 'idé-mottak' der tilsette i helse- og omsorgssektoren og andre kan melde inn behov og idear til nye løysingar

Gjennom Regionalt-Forskningsfond Midt-Norge fekk 16 prosjekt i Møre og Romsdal 13,5 mill. kroner i støtte.

Vi har jobba med å utvikle næringsretta utdanningstilbod ved Campus Kristiansund. I 2018 utløyste vi 1,7 mill. kroner til to utviklingsprosjekt for Fagskolen i Kristiansund.

Fylkeskommunen støttar utvikling av bedriftsnettverk og klyngeprosjekt i heile fylket. I 2018 fekk Blue Legasea NCE-status, som er viktig for å bygge opp under Møre og Romsdal sin posisjon som nasjonalt og internasjonalt tyngepunkt i biomarin næring.

I 2018 har vi henta inn 48 mill. kroner frå eksterne finansieringskjelder:

- For å utvikle tenestene våre og samtidig legge til rette for innovasjon i næringslivet, henta vi mellom anna inn 8 mill. kroner frå Innovasjon Norge til nye løysingar for vedlikehald og bygging av fylkeskommunal bruer.
- Vi fekk tilslag på 12,5 mill. kroner frå Samferdselsdepartementet til å utvikle framtidretta persontransport på sjø, og lage løysingar for å koble autonome båtar i byområda til kollektivtransporten på land.
- Vi søkte og fekk 14 mill. kroner frå EU for å leie det internasjonale prosjektet One Stop Shop som skal utvikle gründertenesta.
- Vi henta 3,7 mill. kroner frå EU til eit prosjekt om ungdom og grønne arbeidsplassar.

Møre og Romsdal skal ha ein berekraftig bruk av naturressursane

Vi løyser fleire forvaltningsoppgåver for berekraftig bruk av naturressursar, som planmyndigheit for Vassområde Møre og Romsdal, og vi forvaltar oppgåver etter akvakulturlova, havressurslova og andre miljøoppgåver. I 2018 ga vi 25 konsesjonar for oppdrettsanlegg, og heile 53 lærlingkvotar for fiskeri.

Fylkeskommunen er pådrivar for å redusere marin forsøpling, og i 2018 henta vi, saman med våre samarbeidspartar, inn 5,5 mill. kroner frå Miljødirektoratet til arbeidet rundt om i fylket.

Vi leier prosjektet «Pilot for marin naturtypekartlegging på Søre Sunnmøre», som utviklar ny metodikk for å kartlegge plante- og dyreliv og miljø i sjøen, og vil gje unike kart over den marine naturen på Søre Sunnmøre. Resultatet vil danne grunnlag for vidare kartlegging av marin natur i Noreg.

Visste du at vi har tildelt over 20 mill. kroner til breibandsutbygging?

Økonomi

Regional og næringsavdelinga hadde i økonomiplan 2018 ei driftsramme på 108,3 mill. kroner. Av denne er 63,7 mill. kroner løyvingar til å støtte byutvikling, forskingsutvikling, organisasjonar og reiseliv. Fylkeskommunalt tiltaksfond, som går til utviklingsprosjekt i fylket, utgjorde 13,2 mill. kroner. Inklusive tidlegare overføringar har vi eit mindreforbruk på 7,7 mill. kroner, men 4,7 mill. kroner av dette er disponert gjennom politiske vedtak, men har enno ikkje blitt utbetalt. Det betyr at det reelle mindreforbruket er 3 mill. kroner

Støtte til regionalt utviklingsarbeid i 2018

Mottakar /tiltak	Beløp
Innovasjon Norge til bedriftsretta utvikling	26,6 mill. kroner *
Kommunale næringsfond	6 mill. kroner *
Regionale utviklingsprosjekt	30,5 mill.kroner *
Rekruttering og kompetanseheving landbruk	1,3 mill. kroner
Marint miljøsikrings- og verdiskapingsfond	0,4 mill.kroner
Viltfond	0,4 mill. kroner
Vassmiljøtiltak	1,1 mill. kroner
Tilskot til breibandutbygging	20,8 mill.kroner

* Regionale utviklingsmidlar, totalt 63,1 mill. kroner

Satsingar i 2019

- Utlyse 26,6 mill. kroner til utviklingsprosjekt i Ålesund, Molde og Kristiansund gjennom prosjektet Byen som regional motor
- Teste ut digital rettleiingsteneste for nyetablerarar i Møre og Romsdal
- Starte opp arbeidet med fire pilotprosjekt der bedrifter innan mat, kultur og reiseliv går saman for å utvikle totalopplevingspakkar
- Førebu ansvaret for nye oppgåver til fylkeskommunen frå 1.1.2020 innanfor næringsutvikling, kompetanse og integrering

- Etablere Kompetansealliansen som møteplass mellom utdanningsmiljø og arbeidsliv for å utvikle arbeidslivsretta utdanningstilbod

Tannhelse

Den offentlege tannhelsetenesta driv helsefremmande og førebyggjande arbeid. Vi gir gratis tannbehandling til

- barn og unge
- psykisk utviklingshemma
- eldre
- og uføre i institusjon og heimesjukepleie og
- personar i kommunal og statleg rusomsorg.

Kort oppsummert

- Vi har hatt tilsyn med og gitt tannbehandling til 72 474 innbyggjarar.
- Vi har innført nye rutinar for samarbeid mellom tannhelsetenesta og barnevernstenesta for å avdekke omsorgssvikt hos barn og unge
- Vi har revidert samarbeidsavtalen med helsestasjonar, skolehelsetenesta og helsestasjon for ungdom
- Vi har utdanna 17 nye tannhelsesekretærar i samarbeid med Borgund VGS gjennom eit samlingsbasert og komprimert utdanningsløp for elevar med vaksenrett.
- Vi har etablert Kristiansund Kjeveortopedisk klinikk.
- Vi har hatt leiaropplæring for alle klinikkleiararane.

Aktivitetar og resultat

Vi skal styrke innsatsen for pasientgruppene med rettar etter tannhelseslova.

Der legg vi vekt på:

- Kvalitet og pasientsikkerheit
- Robuste kompetansmiljø
- Ei berekraftig klinikkorganisering
- Folkehelsearbeid og samhandling med kommunane

50 495 barn og unge opp til 18 år fekk tannbehandling 2018

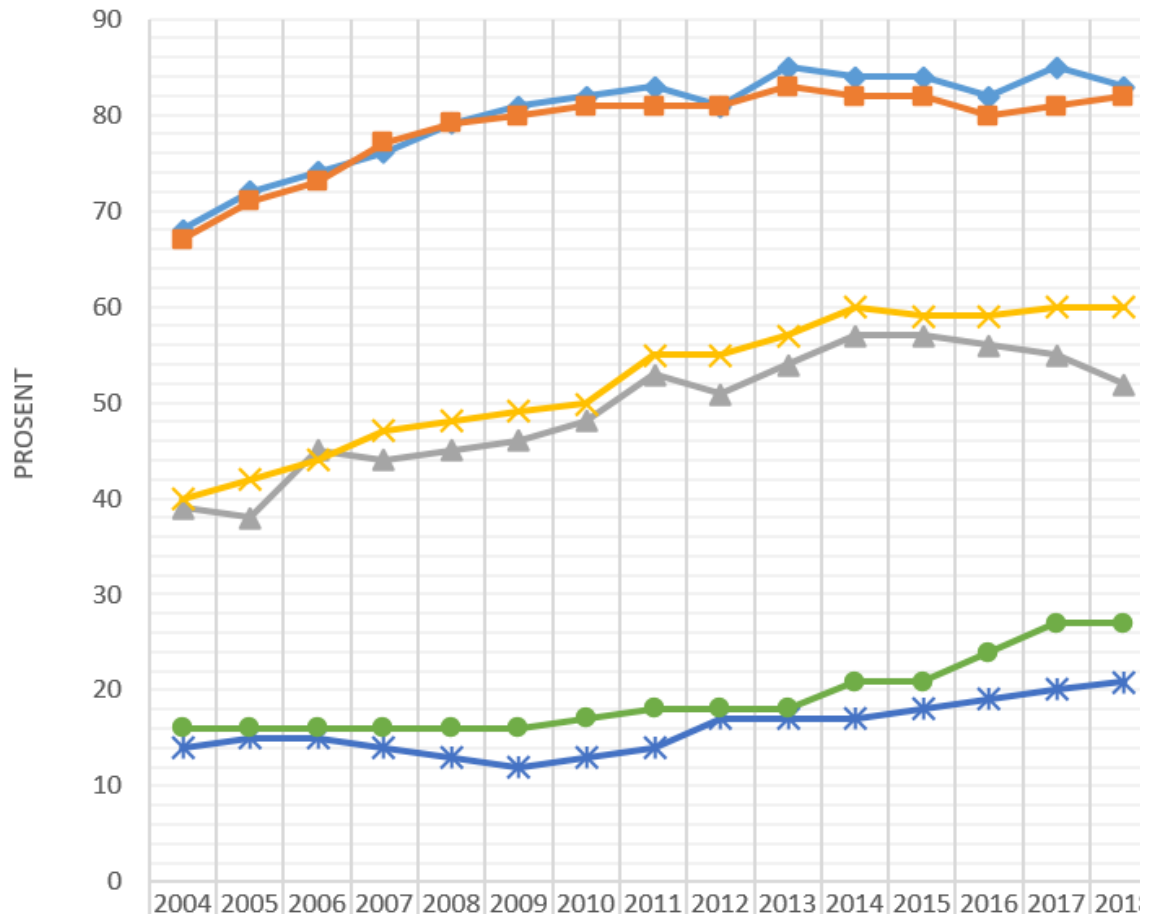
God kvalitet og pasienttryggleik

Prioriterte grupper er barn og unge, ungdom, psykisk utviklingshemma, eldre og uføre i institusjon og i heimesjukepleie. I 2018 var 72 474 personar under tilsyn av den offentlege tannhelsetenesta i Møre og Romsdal. Dette utgjør 28 prosent av alle innbyggjarane i fylket. Den største gruppa er barn og unge opp til 18 år, med 50 495 personar, som gir ein dekningsgrad på 98 prosent. Eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon og i heimesjukepleie under tilsyn utgjør 5 610 personar. Eldre og uføre i institusjon har ein dekningsgrad på 88 prosent i 2018, medan 78 prosent av eldre i heimesjukepleie er under tilsyn. Av totalt 1 056 personar med psykisk utviklingshemming over 18 år, var 1 014 under tilsyn i 2018. 9 927 vaksne, betalende pasientar nytta også den offentlege tannhelsetenesta.

Innkallingsintervalla er basert på eit individuelt behandlingsbehov. I snitt er det 18 månader mellom kvart besøk barn og unge har på tannklinikken. Risikopasientar blir kalla inn på tannklinikken hyppigare for oppfølging.

Karies blir brukt som indikator for å synleggjere tannhelsestilstanden. 94 prosent av 3-åringane og 83 prosent av femåringane i fylket er heilt utan karies i 2018, noko som er litt betre enn landsgjennomsnittet. Både for 12- og 18-åringane er tala for fylket dårlegare enn for landet elles. 52 prosent av tolvåringane var utan karies i 2018, medan landsgjennomsnittet ligg på 60 prosent. Blant 18-åringane er det 21 prosent som ikkje har karieserfaring, mot landsgjennomsnittet som for 2018 var 27 prosent. Også her i fylket har det vore ei betring i tala for 18-åringane dei siste åra som mellom anna kan bli relatert til målretta kantinesatsing i dei vidaregåande skolane.

PROSENTDEL 5-,12- OG 18-ÅRINGAR UTAN KARIESERFARING 2004-2018

5-åringar M&R	68	72	74	76	79	81	82	83	81	85	84	84	82	85	83
5-åringar Landet	67	71	73	77	79	80	81	81	81	83	82	82	80	81	82
12-åringar M&R	39	38	45	44	45	46	48	53	51	54	57	57	56	55	52
12-åringar Landet	40	42	44	47	48	49	50	55	55	57	60	59	59	60	60
18-åringar M&R	14	15	15	14	13	12	13	14	17	17	17	18	19	20	21
18-åringar Landet	16	16	16	16	16	16	17	18	18	18	21	21	24	27	27

Tabellen viser kor mange prosent som er utan erfaring med karies.

Attraktive fagmiljø med høg fagleg standard

Vi hatt om lag 30 tilsetingar i 2018, og opplever stor turnover og mobilitet i stillingane. Nyutdanna tannhelsepersonell ønsker eit fagleg og sosialt arbeidsfellesskap, og det blir stadig meir utfordrande å rekruttere til stabilitet i ein tenestestruktur med mange små klinikkar.

Dyktige leiarar på alle nivå i tannhelsestenesta blir viktig for å løyse samfunnsoppdraget i lys av endrings- og utviklingsbehovet tenesta står framfor. Alle klinikkleiarane har vore gjennom leiaropplæring i 2018. tema har vore kva leiarrolla inneber og kva leiaråtfærd som utviklar gode mellommenneskelege relasjonar

Kvalitativt gode og stabile tannhelsetenester innafør rimeleg reiseavstand

Ålesund kompetanseklinikk er stort sett ferdigstilt i 2018, og vil blir sett i drift i mars 2019. Klinikken vil ha kompetanse på dei fleste felt innan tannmedisin.

Det kjeveortopediske tenestetilbodet på Nordmøre er styrka gjennom etablering av Kristiansund Kjeveortopedisk klinikk i 2018. Nyutdanna kjeveortoped er tilsett og det er inngått driftsavtale med privatpraktiserande.

Det er i 2018 gjort vedtak om samanslåing av seks klinikkeiningar til tre større klinikkar. Dette for å styrke rekrutteringskrafta og sikre pasientane eit stabilt tilbod.

Vi utdanna 17 nye tannhelsesekretærer i 2018

Samarbeid og utvikling av gode løysingar for å sikre måla i folkehelsearbeidet

Eit godt tenestetilbod som tek vare på lovkrav og helsepolitiske mål er avhengig av eit nært og forpliktande samarbeid mellom fylkeskommune og kommunale tenester. Samarbeidet kan best sikrast gjennom avtaler mellom partane om fordeling av ansvar og oppgåver og systematisk kunnskapsoverføring. Fylkeskommunen har over fleire år jobba målretta med å få eit nært og forpliktande samarbeid mellom fylkeskommune og kommunale tenester. I 2018 fekk vi samarbeidsavtalar med barneverntenesta i kommunane for å avdekke omsorgssvikt hos barn og unge. Vi også revidert ein samarbeidsavtale med helsestasjonstenesta, som no er utvida til også å gjelde skulehelsetenesta og helsestasjon for ungdom. Den oral-helsefaglege undervisninga tannhelsetenesta har i vidaregåande skolar er formalisert, og tannhelsetilbodet til flyktingar, asylsøkarar og familiegjenforeinte er også revidert i 2018.

Tidlegare er det etablert samarbeid om

- kompetanseoverføring innan pleie- og omsorgstenester for eldre pleietrengande
- helsestasjonstenesta for barn
- undervisningsopplegg for ungdomsskole og vidaregåande skole
- tannhelsetilbod til personar med utviklingshemming
- rusmisbrukarar under kommunal omsorg.

Det utoverretta og førebyggjande tannhesearbeidet utanfor klinikkane, i hovudsak utført av tannpleiarane, har auka frå 1 127 timar i 2017 til 1 872 timar i 2018.

Økonomi

Tannhelse har i 2018 ei samla driftsramme på 144, 5 mill. kroner og eit meirforbruk på 5,3 mill. kroner. Dei økonomiske rammene inneber ei underfinansiering av tenestene og gjer det nødvendig å halde stadig fleire årsverk med behandlarar vakante. Meirforbruket skuldast i hovudsak at det er tilsett for mange behandlarar. Ein annan forklaringsfaktor er lågare honorarinntekter som følge av at mange av behandlarane er nyttilsette. For å sikre kvalitet og pasientsikkerheit med dagens økonomiske rammer, er det nødvendig å halde fram arbeidet med strukturendringar og samanslåing av klinikkar.

Satsingar i 2019

- Halde fram arbeidet med organisasjonsutvikling og strukturendringar. Vurdere konsekvensen av å slå saman klinikkar og innarbeide dette i økonomiplan 2020-2023.
- Redusere ventelistene for behandlinga av TOO-pasientar (tannbehandling for torturofre, overgrepsofre og personar med odontofobi) ved å etablere eit tverrfagleg behandlarteam og tilsette psykolog.

- Utvikle eit tverrfagleg samarbeid med Barnehuset i Ålesund for å styrke innsatsen for barn og ungdom som kan ha vore utsett for, eller vitne til vald eller seksuelle overgrep.
- Investere i to mobile behandlingseiningar i kvar kompetanseregion.
- Auke talet på timar med førebyggjande arbeid utanfor klinikkane til minimum 1 500 timar.

Plan og analyse

Fylkeskommunen har som oppgåve å styrke den heilskaplege samfunnsplanlegginga i fylket. Vi leier arbeidet med regional planstrategi og fylkesplanen. Andre oppgåver er planrettleiing etter plan- og bygningslova, karttenester, statistikk og analyse.

Kort oppsummert

- Vi har i 2018 svart på 1 165 kommunale plansaker
- Vi har i 2018 gitt ut publikasjonane Fylkesstatistikk og kommunestatistikk, samt tre fagnotat (Barn og unge, Flyttestraumanes betydning og Eldre).
- Karttenesta Gislink er fornya og forbetra
- Bringa Campus Kristiansund eit godt steg nærare realisering
- Starta opp prosjektet Møre og Romsdal 2025 og skaffa kunnskapsgrunnlag om regional samhandling

Aktivitetar og resultat

Regional planlegging

Fylkeskommunen har starta arbeidet med ny [regional planstrategi](#) og [fylkesplan](#). Oppstartvarsel og planprogram vart lagt fram for fylkesutvalet i februar 2019. Vi deltek i KS sitt pilotprosjekt om utvikling av rolla som regional planmynde, prosjektet går ut 2020. Ei prioritert oppgåve i 2018 har vore å få integrert [handlingsprogramma](#) for fylkesplanen, og dei andre regionale planane, i økonomiplanen med budsjett. Frå 2019 har vi samla plan- og budsjettarbeidet i ein prosess og eit dokument. [Du kan lese meir om regional planlegging her.](#)

Visste du at vi behandla 1165 plansaker i 2018?

Planbehandling

I 2018 vart det behandla 1 165 saker

- 345 reguleringsplanar
- 66 kommuneplanar/-delplanar
- 2 kommunale planstrategiar
- 742 dispensasjonssaker

Av dispensasjonssakene var det 354 som gjaldt byggjeforbodet i strandsona. Blant dei store plansakene var til dømes felles sjøarealplan for Nordmøre, arealdelar i Skodje og Smøla, og kommuneplanens samfunnsdel i nye Hustadvika kommune. Det er ei markant auke i talet på dispensasjonar.

Det vart reist motsegn til 44 av plansakene. Det viktigaste grunnlaget for motsegner er framleis omsynet til

- kulturminne (31)

- omsynet til barn og unge (19)
- planfaglege manglar (22)

Det kan vere fleire motsegner i same sak. Ingen av sakene gjekk til mekling hos fylkesmannen. Alle motsegnssaker er løyst eller framleis i prosess. Tolv av dispensasjonssakene vart påklaga. Omsynet til kulturminne og til barn og unge var viktigaste grunnar for klage.

Det vart gjennomført fire samlingar i regionalt planforum, og ei samling for dei tre regionale plannettverk. I tillegg arrangerte vi saman med Fylkesmannen regional plan- og byggesakskonferanse, og saman med Ørsta kommune arrangerte vi ein konferanse om universell utforming. Vi har vore pådrivarar for og bidratt i KMD sitt arbeid med revidering av rettleiaren «Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven». Vi har og hatt ei samling for alle som er utpeika til barn- og unges representant i kommunane.

Arbeidet med samordna klima-, areal- og transportplan for Ålesundsregionen er kome i gong. Prosjektleiari er tilsett, og det blir arbeidd med planprogrammet.

[Du kan lese meir om kommunal planlegging her.](#)

Visste du at Gislink hadde opptil 550 000 klikk per veke i 2018?

Regional statistikk og analyse

Vi utarbeider og formidlar statistikk om samfunnsutviklinga i Møre og Romsdal. Denne blir nytta som kunnskapsgrunnlag til politiske vedtak, både i fylkeskommunen og i kommunane. Vi gir underlag til konkrete saksframlegg, planar og presentasjonar og leverer dei faste publikasjonane Fylkesstatistikk og Kommunestatistikk. I 2018 har vi i tillegg laga tre fagnotat:

- Barn og unge
- Flyttestraumanes betydning
- Eldre

Avdelinga støttar fagavdelingane i bruken av eigne data, vi hjelper til ved bestilling av eksterne utgreiingar og gjennomførte om lag 30 questbackundersøkingar i 2018.

Vi formidlar også regionale utviklingstrekk i innleiingar og foredrag på ulike regionale og nasjonale konferansar og møte. Samla har avdelinga halde rundt 70 foredrag i 2018. Avdelinga har også teke ei leiarrolle i vidareutvikling av fagnettverk for statistikk og analyse for fylkeskommunane. [På nettsidene til plan- og analyse finn du statistikk om viktige utviklingstrekk i kommunane i Møre og Romsdal.](#)

Karttenester/GisLink

Kartportalen GisLink er ein av fylkeskommunen sine mest nytta nett-tenester og kartdata. I 2018 vart Gislink totalt fornya. Vi har levert online karttenester til kartlegging av friluftsområder i fleire kommunar, og fleire karttenester i samband med ruteplanlegging. Vi har også levert bidrag til utvikling av ny skoleskyssportal, FramFlexx og til planlegging av kollektivtrafikken generelt. [Du kan lese meir om samordna kart- og fagdatateneste her.](#)

Store prosjekt og satsingar

Fylkeskommunen har mange ulike prosjekt og satsingar. Her finn du ei oversikt over nokre av dei største satsingane og prosjekta som det blir arbeidd med no.

Campus Kristiansund

I 2018 har vi jobba med fagleg profil, med å bygge nettverk mellom FoU-aktørar, sikre statlege løyvingar og å vise fram prosjektet i møte, media og på internett. Det har også vore jobba aktivt mot verksemder som kan vere leigetakarar på campus, og mot dei private utbyggarane av Campusområdet.

Regjeringa har dei siste to åra løyvd til saman 150 nye studieplassar som er øyremerka høgskuletilbod i Kristiansund. Høgskulen i Molde har etablert nye utdanningar, og andre høgskular er og med. Næringslivet etablerte i 2018 ein tidleg versjon av vekstmiljøet i Campus Kristiansund. Campusprosjektet har skipa faglege møteplassar og bidrege i arbeidet med å rekruttere nye studentar.

[Du kan lese meir om Campus Kristiansund her](#)

Møre og Romsdal som eigen region mot 2025

Prosjektet Møre og Romsdal 2025 vart vedtatt i fylkesutvalet i april 2018. Målet for prosjektet er at offentleg sektor med ansvar for Møre og Romsdal skal vere godt samordna og vere ein sterkare utviklingsaktør for fylket. Prosjektet er eit samarbeid med Fylkesmannen, regionale statlege aktørar og kommunar.

Hovudinnsatsen i arbeidet har vore prosjektutvikling, forankring, medverknad og etablering av møteplassar for utvikling av nye samarbeid. Prosjektet og prosjektaktivitetane har fått god mottaking, og aktivitetsnivået i prosjektet har vore høgare enn forventa. Foreløpig høgdepunkt i prosjektet var Nyttårskonferansen i januar 2019, med mange deltakarar og stort engasjement. [Du kan lese meir om prosjektet og Nyttårskonferansen 2019 her](#)

Ein bit av historia

Vi skal jobbe for at kulturturisme skal bli heilårsnæring: Verdiskapingsprogrammet 'Ein bit av historia' skal stimulere til at det veks fram nye tilbod, opplevingar og arbeidsplassar som bygger på historia og kulturarven vår langs historiske strekningar i Møre og Romsdal, som Valldalsleia, Den Trondhjemske postvei, og Kystpilegrimsleia.

4. desember vart det arrangert avspark for satsinga, og i 2019 blir det mogeleg å søke om støtte til tiltak og prosjekt. [Du kan lese meir om satsinga på kulturturisme og kulturarv her](#)

Reiseliv, mat og kultur 2018 -2020

Møre og Romsdal er eit attraktivt reisemål, og turistane spør etter det autentiske og "det lille ekstra". Lokale mattradisjonar er ein viktig del av kulturen vår. Å kunne tilby tilreisande og lokalbefolkninga gode matopplevingar, er viktig for auka lønsemda i reiselivsnæringa og styrke Møre og Romsdal som opplevingsfylke.

Prosjektet skal bidra til auka lønsemd og verdiskaping i lokalt næringsliv. Det skal også bidra til fleire tilrettelagte opplevingar gjennom riktig og auka samhandling mellom mat-, kultur- og reiselivsaktørar, der mat og drikke blir produsert med lokale råvarer og basert på lokale mattradisjonar.

I 2018 har vi sett i gang fire samarbeidsprosjekt for å kombinere mat, kultur- og naturopplevingar og utvikle reiselivsprodukt; «Smaken av Smøla», «Opplevingar i fossenes rike», «Opplev Tingvoll» og «Smaken av Sunnmøre».

[Du kan lese meir på prosjektsida til reiseliv, mat og kultur 2018-2020](#)

Fleire statlege arbeidsplassar i Møre og Romsdal

Fylkeskommunen har derfor tatt initiativ til å etablere eit eige prosjekt som skal arbeide med å få fleire statlege arbeidsplassar til Møre og Romsdal. Formålet er at eit større innslag av statlege arbeidsplassar i arbeidsmarknadane i Møre og Romsdal, vil gjere dei både meir attraktive og robuste.

Bakgrunnen for prosjektet er at Møre og Romsdal treng fleire statlege arbeidsplassar. Fylket har 4.000 færre statlege arbeidsplassar enn snittet for dei andre fylka, målt etter storleik på arbeidsmarknaden. Dette utgjer nesten like mange arbeidsplassar som Møre og Romsdal mista i nedturen i olje- og leverandørnæringane dei siste 2-3 åra. 4.000 arbeidsplasser

representerer ei direkte årleg innsprøyting i den regionale økonomien i fylket på 2 milliardar.

[Les meir om prosjektet her](#)

Nordøyvegen

Nordøyvegen er det største utbyggingsprosjektet for Møre og Romsdal fylkeskommune nokon gong. Nordøyvegen vil etablere fast vegsamband til Lepsøya, Haramsøya, Skuløya/Flemsøya og Fjørtofta og Harøya/Finnøya, og gi fastlandssamband til om lag 2700 personar.

Prosjektet er vedtatt av fylkestinget i 2018 med ei kostnadsramme på 5,1 mrd kroner. Fylkeskommunen er vegeigar, og Statens vegvesen har prosjektansvaret for utbygginga. Nordøyvegen er planlagt ferdigstilt i 2022.

[Les meir om prosjektet](#)

Byen som regional motor

Arbeidet med utvikling av byane i fylket, skjer gjennom prosjektet "Byen som regional motor".

Målet er å styrke attraktiviteten i byane Kristiansund, Molde og Ålesund og stimulere til vekst og utvikling. Det er også eit mål at byane tek rolla som regional motor og trekk med seg omlandet i utviklinga. Attraktive bysentra, samferdsel og kollektivsatsing, og kompetansemiljø og utdanning er satsingsområde for byutviklingsprosjektet. [Du kan lese meir om prosjektet her](#)